

Protocol sociale veiligheid: Pesten kan niet op onze school

Uitgangspunt	<ul style="list-style-type: none"> - Elk kind moet zich veilig en gewaardeerd voelen op school. Dus pesten kan en mag niet! - Ouders en team moeten exact op de hoogte zijn wat de school gaat doen als zij merken dat hun kind gepest wordt op school. - Er wordt gesproken over pesten als de ontvanger het als pesten ervaart. - 80% van de leerkrachten weet niet dat er in hun klas gepest wordt. Dus als ouders bij de leerkracht komen, nemen we dit te allen tijde serieus. - 60% van der ouders weten het ook niet of komen er veel later achter. Zij hadden dat niet van hun kind verwacht. 	
Overeenstemming in het team	<ul style="list-style-type: none"> - Pesten is een groepsprobleem. In de groep zit een gepest kind, pesters en de rest van de groep kan of durft niet in te grijpen of doet zelfs mee. - Het gepeste kind is slachtoffer, niet de oorzaak! Geen enkel kind wil gepest worden en heeft daar soms zijn hele leven last van. Geen enkel kind vraagt erom! 	
Preventie	Algemeen	<p>We hanteren de kapstokregels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor groot en klein zullen we aardig zijn. • De school is van binnen een wandelgebied, maar buiten hoeft dat lekker niet. • We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen. <ul style="list-style-type: none"> - We garanderen een veilig schoolplein: goede surveillance in de pauze en 15 minuten voor en na schooltijd. - Veilig van en naar school. Opwachten buiten schoolplein is ook pesten en heeft zijn weerslag in de klas. - Pesten via sociale media wordt nooit geaccepteerd. Alle ouders worden direct op de hoogte gesteld, zeker de ouders van de leerling die de berichten gestuurd heeft.
	Groep 1-2	<ul style="list-style-type: none"> - We leggen de nadruk op vriendschap - We zorgen in de klas voor een gezellige en ontspannen sfeer. - Kleuters pesten nog niet zo duidelijk. Het is meer plagen, ruzies of incidenten. Veel praten over pesten kan juist averechts werken. Kleuters denken dat alles pesten is en gaan dit voortdurend melden bij de leerkracht. Er kan een klikcultuur ontstaan. - Belangrijke begrippen: samen spelen en samen werken. Iedereen moet met iedereen kunnen spelen en werken. - Als bepaalde kinderen moeite hebben om met elkaar te spelen, zal dit aangeleerd moeten worden. Een plan om bepaalde leerlingen te scheiden kan later juist voor problemen zorgen. - We letten speciaal op leerlingen die zich steeds afzonderen en geen aansluiting bij de groep willen. Zij kunnen later gepest gaan worden. - We letten op leerlingen met geldingsdrang. Zij proberen ten koste van andere leerlingen de boventoon te voeren en kunnen sociaal nogal agressief zijn. Zij kunnen later pesters worden.
	Groep 3-4	<ul style="list-style-type: none"> - De omgangsregels staan centraal. Zij worden nu ook cognitief aangeboden. - We besteden vooral begin groep 3 extra aandacht aan de ontspanning in de klas. - De leerlingen leren het verschil tussen pesten, plagen, ruzie en incidenten. - De ouders zijn ook op de hoogte van deze omgangsregels.
	Groep 5 t/m 8	<ul style="list-style-type: none"> - Het echte pesten begint meestal eind groep 4 en in groep 5. - We besteden regelmatig aandacht aan pesten - We blijven zorgen voor een ontspannen sfeer in de klas. - We nemen regelmatig een al of niet anonieme leerling vragenlijst af over het welbevinden van de leerlingen (zie MJP Kwaliteitszorg)
De gepeste leerling	Kans	<p>Twee groepen leerlingen hebben iets meer kans:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anonieme leerlingen. Zij vallen minder op. Het pesten kan al een tijd bezig zijn zonder dat de leerkracht dat in de gaten heeft. - Alibi-leerlingen. De leerkracht heeft ook veel problemen met deze leerlingen. Er zijn regelmatig aanvaringen en er is onbegrip voor het gedrag van deze leerlingen. Door zijn optreden verschaft hij ongewild een soort alibi dat deze leerlingen gepest mogen worden: de leerkracht doet lelijk tegen deze leerling, dan kunnen wij dat ook!
	Gedrag	<ul style="list-style-type: none"> - Claimgedrag. Iemand die aardig voor hem is, proberen geheel voor zichzelf te hebben. - Overdreven gedrag: geen middelmaat meer kennen in emoties. - Omkoopgedrag. - Klikken bij de leerkracht. Dit klikgedrag beschouwen als: "ik help jou (=leerkracht), dan moet jij mij helpen." - Terugtrekken of juist agressief zijn. - Pestsituaties opzoeken. Dit beschouwen als: de zekerheid om gepest te zijn geeft meer rust dan al of niet gepest gaan worden!
	Basishulp	<p>'Slachtofferhulp' we hebben op school iemand die de leerling in vertrouwen kan nemen. Dat kan de leerkracht zijn (zeker bij leerlingen die vanwege pesten van school veranderd zijn) of onze vertrouwenspersonen. Pas later kan aan andere hulp gedacht worden (zoals sociale vaardigheidstraining).</p>
De pester	<ul style="list-style-type: none"> - We accepteer niet de opmerking dat het "alleen maar een grapje is". - We accepteer niet de reden van pesten, die zij geven, zoals opvallende lichaamsdelen of eigenschappen. - We beschouwen het als verplaatsing van frustratie. De leerling is om wat voor reden ook gefrustreerd en reageert die frustratie af op een onschuldig kind. - We maken ons ook zorgen om hen. Zij gebruiken macht. Deze eigenschap kan hen later in de problemen brengen. Zij zijn daardoor echt niet geliefd op school. - We zoeken de reden van de frustratie in eerste instantie op school en pas daarna in de thuissituatie. 	
De middengroep	<ul style="list-style-type: none"> - Zij zijn voor de gepeste leerling een onbetrouwbare groep: zij helpen soms de leerling, pesten soms mee of laten de leerling links liggen. - Hun gevoelens zij vaak dubbel: aan de ene kant vinden zij het heel erg als er gepest wordt, aan de andere kant zijn zij ook blij dat zij niet gepest worden. - Voor het oplossen van het probleem zijn zij essentieel. Zij durven pas partij voor het gepeste kind te kiezen als de leerkracht dat ook ondubbelzinnig doet! 	
De ouders	Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> - De ouders moeten via het protocol sociale veiligheid precies weten wat de school gaat doen als er gepest wordt. - De ouders zullen de omgangsregels zoals de school die opgesteld heeft, moeten respecteren, zoals de school ook de regels die thuis gelden, zal respecteren. We geven bij de inschrijving op school de schoolregels aan. Dit herhalen we in groep 1-3-5 t/m 8. Een kind kan een scheiding maken tussen de regels op school en thuis. - Alle volwassenen die in dienst zijn van de school, mogen leerlingen erop wijzen die de regels van de school overtreden.
	Van het gepeste kind	<p>Voor ouders is het erg zwaar te weten dat hun kind op school gepest wordt. De emoties en de onmachtgevoelens kunnen daarbij hoog oplopen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zoek de oorzaak niet bij het kind. Blijf altijd achter het kind staan. Het heeft die steun hard nodig. - Dwing het kind ook niet terug te slaan. Dat durft het kind niet en dat brengt hem dan in een nog moeilijker parket. - Meld het pesten direct aan de leerkracht, ook al wil het kind dat niet uit angst nog meer gepest te worden. De ouders moeten dan wel weten wat de school eraan gaat doen. - Liever niet zelf contact zoeken met de ouders van de pesters zonder medeweten van de leerkracht. - Liever ook niet proberen de pesters gunstig te stemmen door hen uit te nodigen voor feestjes. Dat lijkt ook op omkoopgedrag. - Beschouw je niet als een lastige ouder als je het steeds meldt. Als de leerkracht er te weinig aan doet volgens de ouders, neem dan contact op met vertrouwenspersoon op school, intern begeleider of directie. - Zoek eventueel 'n andere school als het pesten door blijft gaan. Beschouw dit niet als wijken voor terreur maar als hulp voor het kind.
	van de pester	<ul style="list-style-type: none"> - De ouders van de pester worden door de school op de hoogte gesteld worden als hun kind steeds een andere leerling pest: - Neem de leerkracht serieus. Ontken dan niet de problematiek, ook al had je dit nooit verwacht van jouw kind. - Zoek samen met de leerkracht naar de oorzaak van het pesten. - De ouders zullen ook op de hoogte gesteld worden welke maatregelen de school gaat nemen als het pestgedrag niet stopt.
De leerkracht	Van de middengroep	<ul style="list-style-type: none"> - Als de ouders van de middengroep merken dat hun kind last heeft van het pesten in de klas, neem dan ook contact op met de leerkracht. Het kind zal niet zomaar durven het op te nemen voor de gepeste leerling uit angst voor represailles.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht moet zich bewust zijn van zijn pedagogisch handelen in de klas met betrekking tot de groepssfeer en de ontspanning daarbij. - De leerkracht moet zich ervan bewust zijn dat er sprake is van een groepsprobleem als er gepest wordt en hij de enige is die het pesten kan stoppen. - Het pesten kan alleen stoppen als de leerkracht onvoorwaardelijk partij kiest voor het gepeste kind. Als de leerkracht daarin heel stelling is, zal de middengroep durven partij te kiezen voor het gepeste kind. - Indirecte methode: voorlezen, films of pestprogramma's waardoor een soort morele verontwaardiging ontstaat over pesten. Dat is gericht op bewustwording. - Direct aanpak: de leerkracht stelt de groep verantwoordelijk voor het pesten en voor de oplossing daarvan. - Bij vastgesteld pestgedrag stelt de leerkracht de lb'er op de hoogte. In overleg wordt besproken welke individuele of groepsinterventie wordt ingezet. Daarnaast wordt meegenomen wanneer er sprake is van het betrekken van de directie als interventie. - Juridische aanpak: werken met straffen. 	
Evaluatie	<p>De leerkracht en de ouders moeten zich ervan bewust zijn dat het pesten zeer regelmatig terugkomt als niets gedaan wordt aan de oorzaak van pesten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om de 6 weken vindt er een officiële evaluatie plaats over de groepssfeer en het pesten. - Klikken moet bij pesten, als kinderen in de groep niet durven te zeggen dat er nog gepest wordt. Dat wordt dan informele evaluatie genoemd. - De leerkracht zal zich proactief moeten opstellen naar de ouders van het gepeste kind door zelf regelmatig contact op te nemen en dit vast te leggen. 	

